

En logisk koppling mellan busskurer och rent dagvatten

Vatten som rinner längs våra gator och ner i dagvattenbrunnar och diken är inte rent. Det kan alla räkna ut. Metaller i takplåt lakas ur och följer med dagvattnet. Koppar och oljeföreningar från trafiken och zink från galvade lyktstolpar och räcken är andra ämnen som så småningom hamnar i våra vattendrag. Samma väg tar kemikalier som används för att gödsla gräsmattor på idrottsanläggningar eller bekämpa ogräs i parker. Men dagvatten renas väl som allt annat avloppsvatten? Ibland – men långt från alltid.

Det är varken enkelt eller självklart att rena dagvatten. Det vet Gilbert Svensson på Urban Water Management efter att ha forskat och arbetat med frågor runt dagvatten i närmare 40 år. "Ett reningsverk för dagvatten blir opraktiskt och dyrt att hålla igång eftersom det bara skulle behöva vara i drift de dagar det regnar." förklarar han. "Ett alternativ till reningsverk är att samla upp dagvattnet i dammar men här får vi problem med platsbrist i städer."

Om man tittar på dagvattensystemet liknar det vårt blodomlopp. "Längst ut finns tunna ledningar, en liten rännil längs trottoarkanten som rinner ner i en dagbrunn. Ledningarna under jord förenas till större enheter ju närmare utloppet de kommer. Ju större mängd vatten du har i ledningen desto mer utspädd och svåråtkomlig blir en förorening. Det bästa är att ta hand om föroreningar så nära källan som möjligt." Men en sådan lösning skulle kräva många mindre reningsenheter och medföra en orimlig arbetsbelastning och kostnad. Hur renar man då dagvatten på ett effektivt, lättskött och ekonomiskt sätt?

Uppslag från en busskur

Gilbert hade sedan tidigare en idé om att erbjuda kunder en lösning som tog hand om dagvattnet från källa till recipient. Lösningen skulle innefatta allt från analys av reningsbehov till installation, drift och återrapportering av uppnått resultat. Det är här kopplingen mellan rent dagvatten och busshållplatser kommer in. "Busskurerna sköts inte av bussbolagen som man skulle kunna tro. De underhålls av externa företag mot att de får använda dem som reklamplats. Tanken var att få fram ett liknande koncept där kunden helt enkelt kunde abonnera på tjänsten att rena dagvattnet. Reningsanläggningarna skulle ägas och skötas av ett externt företag mot en abonnemangsvgift." Idén till Rent Dagvatten var född.

För att komma igång planerade Gilbert att söka finansieringsstöd hos Tillväxtverket. Men idén behövde säljas in – både till Tillväxtverket och potentiella samarbetspartners och kunder. På Chalmers Industriteknik fanns Erik Bick från SalesCreator, ett Chalmersbaserat företag som bl.a. hjälper innova-

Gilbert Svensson ger en hjälpsam hand vid installationen av filter i dagvattenbrunn i projekt Vitsippsbäcken.

tionsföretag med marknadsföring och försäljningsstrategi. Ett lyckosamt möte vid kaffebordet mynnade ut i ett samarbete mellan Gilbert och Erik som tillsammans formulerade en ansökan till Tillväxtverket.

Nästa steg var att hitta företag som kunde erbjuda den teknik som behövdes. Genom Urban Water Management hade Gilbert redan en del kontakter. "Jag satte mig helt enkelt ner och ringde runt och frågade vilka som var intresserade av att samarbeta", berättar Gilbert. Målet var att få fram fyra företag som leverantörer. Från 1 oktober och fram till jul 2010 visade fem företag intresse. Våren 2011 var 10 företag engagerade. Bland dem fanns två stora aktörer – Plastinject och ViaCon. "Även om företagen själva arbetar med liknande projekt ser de abonnemanget som en bra lösning – det hjälper kunder som behöver sprida investeringskostnaderna att komma igång".

Till sist behövdes två pilotprojekt för att Tillväxtverket skulle godkänna ansökan. Projektgruppen kontaktade ett antal kommuner och Göteborg och Botkyrka visade intresse.

Pilotprojekt kommer igång

Botkyrka kommun var intresserad av att rena dagvatten som rinner ut i Mälaren från kväve och fosfor. Rent Dagvatten gjorde en belastningsberäkning och

tog fram förslag på hur dagvattnet skulle kunna renas. Tyvärr gick man inte vidare och verkställde projektet. "Det är ett problem vi upplever ibland", berättar Gilbert. "Vi har ett bra koncept men det kan vara svårt att lösa finansieringen. Kommuner måste gå via offentliga upphandlingar och då fungerar inte alltid vår pakettlösning med tjänster från flera företag."

I Göteborg gick det bättre. Projekt Vitsippsbäcken gick ut på att minska de höga halterna av koppar som finns i dagvattnet från bäckens avrinningsområde. Rent Dagvatten gjorde upp en plan för hur reningen skulle ske och abonnemanget som började löpa från augusti 2012 sträcker sig fyra år framåt i tiden.

Vilka andra potentiella kunder ser Gilbert Svensson för Rent Dagvatten? "Banverket skulle vara en intressant kund. Dagvatten från t.ex. rangerbangårdar behöver renas. Längs våra större riksvägar har speditjonsbolagen jättelika anläggningar på flera hektar för omlastning av containrar. Dagvatten från de här ytorna behöver renas. Ett liknande behov finns även i hamnar." Privata intressenter finns också. IKEA visade intresse för att rena dagvatten från tak och parkeringar. "Vårt abonnemang passar bra med företagets gröna profil", berättar Gilbert. Projektet om-sattes aldrig i praktiken eftersom det inte i dagsläget finns någon lag som kräver rening av dagvattnet.

Hur ser ditt dagvatten ut?

Många inser att Rent Dagvattens helhetsgrepp på problemet och möjligheten att abonnera är en bra lösning men utan krav från miljö- och hälsoskyddsförvaltningar kan det vara svårt att motivera investeringen. Rent Dagvatten hoppas kunna använda de nya normerna från Vattendirektivet som hävstång. I december 2015 ska Sverige redovisa vilka åtgärder som vidtagits föra att allt dagvatten ska ha en god kemisk status, d.v.s. inte innehålla högre än tillåtna halter av vissa skadliga ämnen. För dagvatten handlar det ofta om metaller t.ex. bly, koppar, organiska ämnen och oljor.

Ta gärna kontakt med Rent Dagvatten så hjälper vi dig att undersöka hur behovet av rening ser ut inom ditt ansvarsområde. Genom att teckna ett abonnemang vet du att skötseln av din dagvattenrening hålls på en nivå som motsvarar normerna i det nya vattendirektivet som skall vara implementerade 2015.